

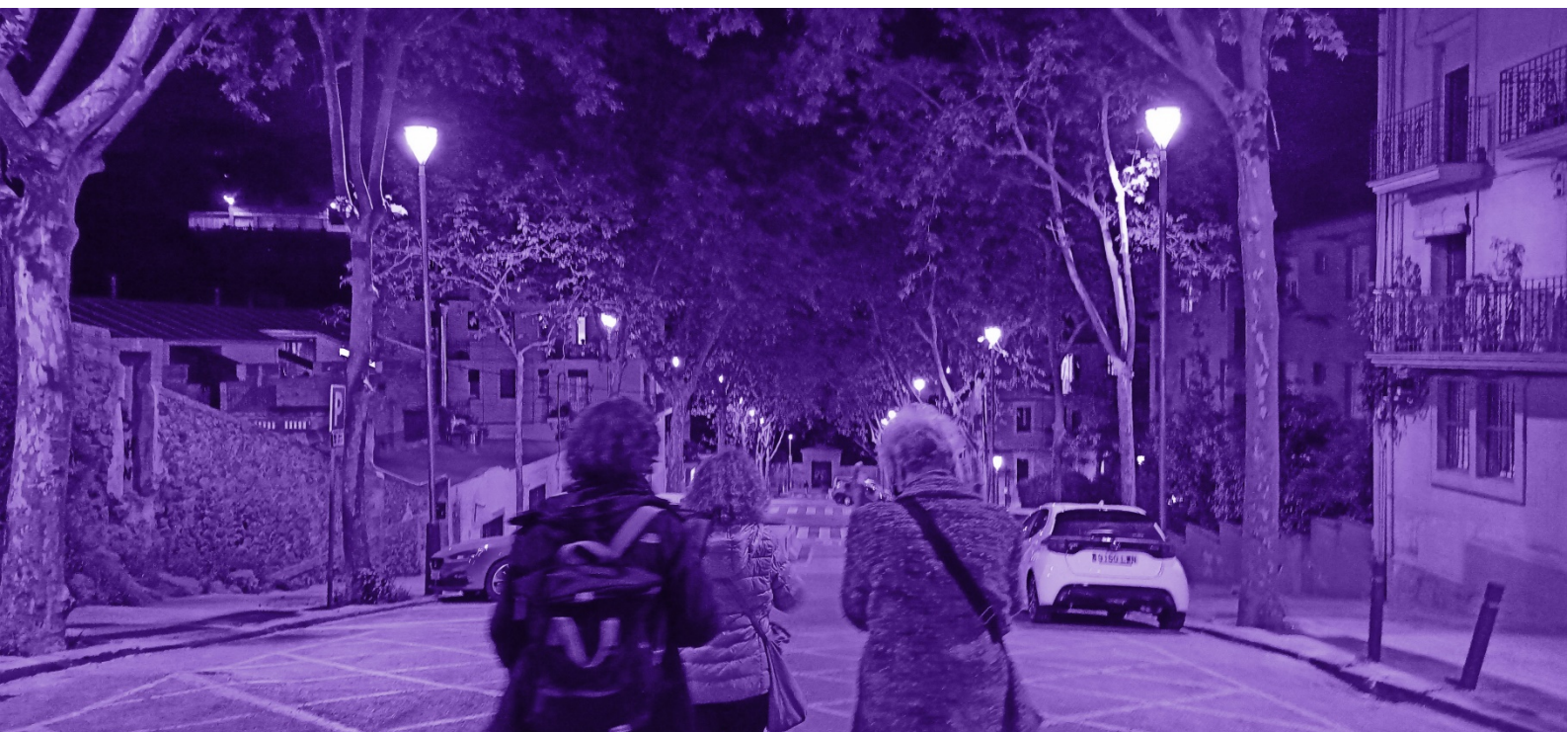
**Ajuntament
de Barcelona**

Districte de Gràcia

DIAGNOSI AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE SOBRE ELS ESPAIS QUE ES PERCEBEN INSEGURS AL DISTRICTE DE GRÀCIA

Marxes exploratòries pels 5 barris del districte de Gràcia avaluant els elements que condicionen la nostra percepció d'inseguretat amb perspectiva feminista.

5. ACTA RESUM DE LA SALUT

Col·lectiu
Punt 6

Col·lectiu Punt 6

Abril i maig 2022

1. DADES DE PARTICIPACIÓ

La marxa exploratòria de la Salut es va realitzar el dijous 28 d'abril de 20:30h a 22:30h, i hi van assistir 2 persones veïnes del barri, majors de 65 anys i implicades en el teixit social.

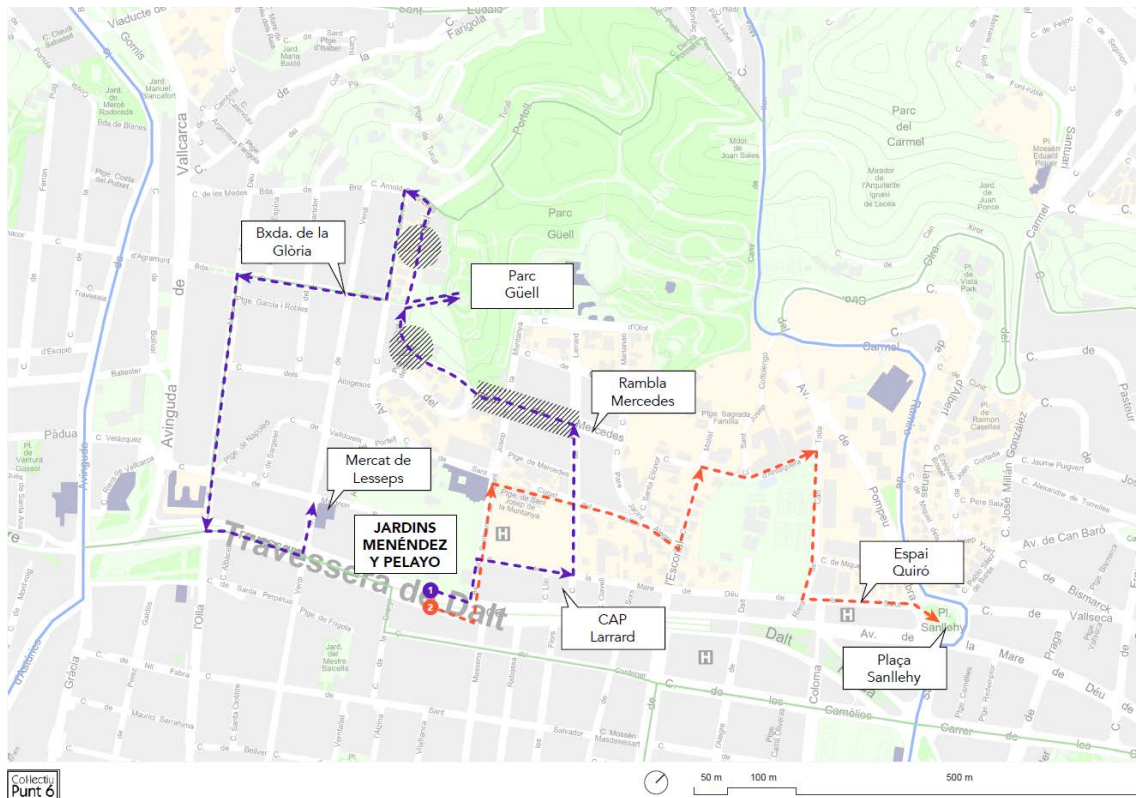
Les dues dones assistents a la marxa tenen al voltant de 70 anys. Estan jubilades i dediquen part del seu temps al voluntariat i l'activisme.

2. RELATORIA DE LA MARXA EXPLORATÒRIA A LA SALUT

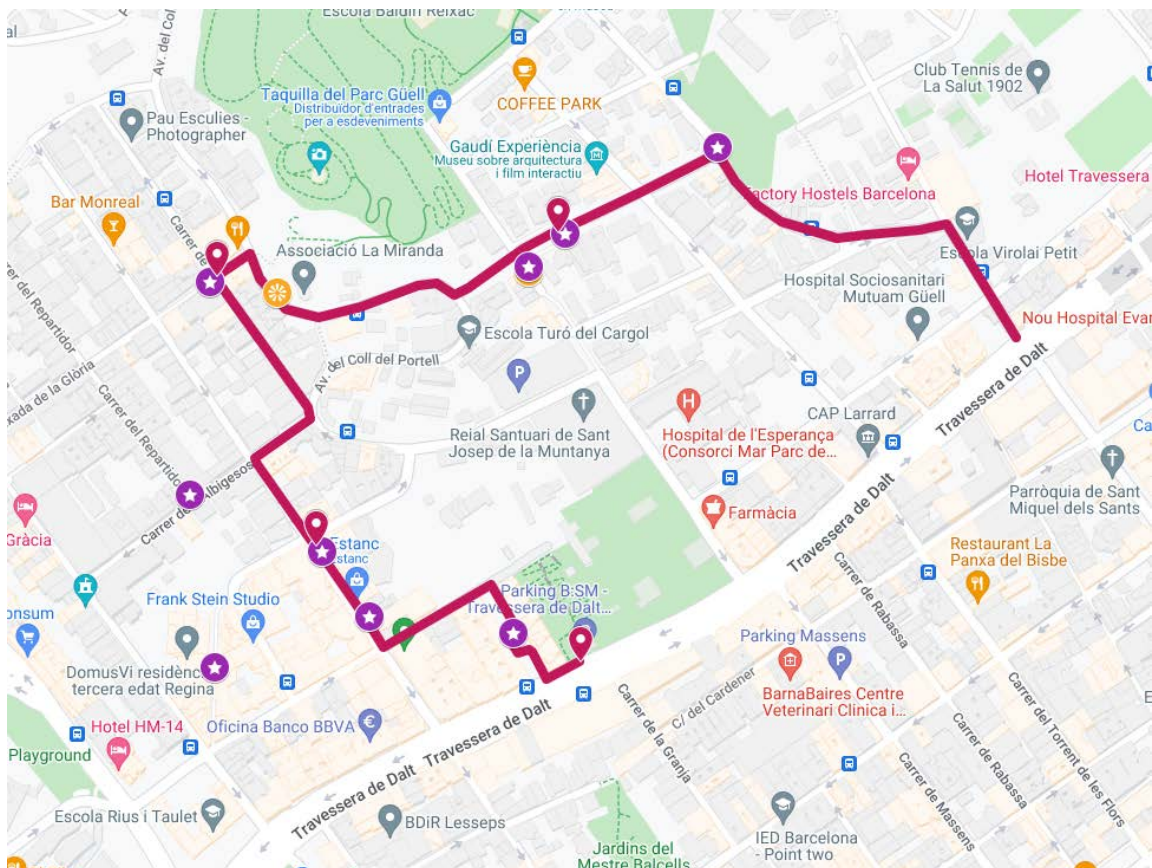
Els recorreguts s'han dissenyat a partir del coneixement previ de Col·lectiu Punt 6 en relació a la seguretat urbana des d'una perspectiva feminista, i reconeixent les conclusions del projecte "Passejant amb mirada de dona" emmarcat al procés de Decidim Barcelona de l'any 2017. Per una banda s'ha tingut en compte poder englobar les àrees del barri que aquest projecte no va incloure, i per altra, poder observar i avaluar les actuacions de millora realitzades a partir de les conclusions del 2017. En aquest sentit, s'han proposat dos itineraris diferents per cada un dels cinc barris del districte de Gràcia, amb l'objectiu de poder englobar el màxim de territori del districte.

El punt de trobada va ser als Jardins de Menéndez i Pelayo, espai cèntric i accessible del barri de la Salut que permetia dividir-nos en dos grups per realitzar l'itinerari nord, per la zona amb més desnivells i als voltants del Parc Güell, i l'itinerari sud, per englobar una zona més accessible, per la part est del barri i fins la Plaça Sanllehy. Tot i això, no hi ha hagut prou convocatòria per generar dos grups i només s'ha pogut realitzar un recorregut que hem adaptat perquè fos un resum dels dos itineraris, alhora que prioritzàvem passar per on les dones acostumen a fer-hi més vida, i pels espais que puguin ser més desfavorables, sobretot pel que fa als pronunciats desnivells i el contacte amb l'espai natural que suposa el Parc Güell.

Districte de Gràcia

Recorreguts proposats

Recorregut La Salut: Dels Jardins de Menéndez i Pelayo, a Verdi i la Baixada de la Glòria, i fins la Rambla Mercedes. 28/04/2022

Parada 1: Jardins de Menéndez i Pelayo i Travessera de Dalt

Parada 2: Carrer de Verdi i voltants

Parada 3: Baixada de la Glòria i entorn del Coll del Portell

Parada 4: Entorn de la Rambla de Mercedes

PARADA 1: Jardins de Menéndez i Pelayo i Travessera de Dalt

Iniciem la marxa al Parc de Menéndez i Pelayo, un parc que encara estava en construcció el 2017. És un parc construït amb desnivell, aspecte que el fa inaccessible i moltes vegades genera dificultats d'apropiació de l'espai, ja que permet fer-hi poques activitats. Tot i això, les dones l'acostumen a creuar de nit sense problemes, ja que consideren que és més agradable que el carrer Verdi. Consideren que és més amable de baixar, que de pujar, i hi ha alguns racons poc visibles. Hi ha alguns racons amb manca de visibilitat, però les dones comenten que, en general, la il·luminació és positiva.

És més agradable baixar per aquí quan torno a casa, que no per Verdi.

Districte de Gràcia

Un dels elements que caracteritza la zona de la Salut on ens trobem és el carrer de Travessera de Dalt, un eix vial que expliquen que funciona com a frontera urbana amb molta contaminació acústica. Pel que fa a la visibilitat, permet una visibilitat àmplia que permet tenir una concepció de carrer transparent a banda i banda de la vorera, ja que no hi ha obstacles visuals que tapin la seva trajectòria. Pel que fa a l'enllumenat, hi ha molta il·luminació, en part, per la gran activitat constant que hi ha.

De dia intentem evitar-la, que no és fàcil...

De nit és segura.

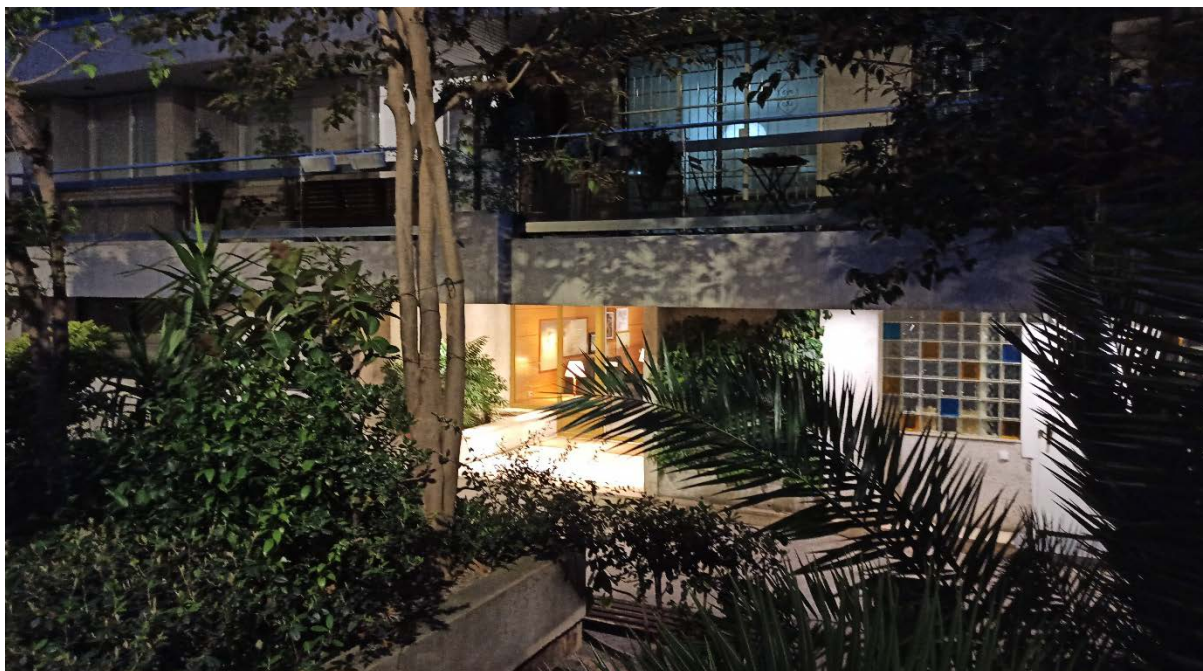
En ser un eix amb tanta vitalitat, i alhora amb tanta visibilitat àmplia, les dones estan d'acord en considerar que és un camí de tornada a casa nocturn que perceben segur.

Expliquen també, que l'impacte de vies amb tanta prioritat vial com aquesta, és molt forta a la vida quotidiana, ja que els habitatges que envolten aquest eix viuen amb una sobre-exposició al soroll molt forta, i està molt introduït a les seves vides i als seus habitatges, ja que aquests han d'estar condicionats i preparats per absorbir-lo, i no tots ho estan. A més, comenten que les noves promocions d'habitatges que han fet a peu de ronda del mig, estan insonoritzats molt favorablement, però no es pot sortir al balcó, ja que el soroll és constant i molt fort, independentment de l'alçada.

Ens dirigim en direcció muntanya i agafem el carrer Mossèn Batlle. Aquest carrer és un antic passatge privat que queda ara obert al públic entre dos edificis molt alts amb entrades als habitatges molt pronunciades pel que fa a la seva configuració física. No és accessible, ja que està ple d'escaleres i obstacles arquitectònics, i a més, les rampes tenen molt desnivell i considerem que no deuen complir la normativa d'accessibilitat. Les dones comenten que no hi passen, l'eviten per incomoditat, manca de manteniment i neteja (sobretot a la part que està tocant a Travessera de Dalt).

Les entrades als accessos dels habitatges generen racons, però la llum de l'escala està permanentment oberta i la materialitat és totalment transparent, de forma que aporta molta il·luminació al carrer i espai públic.

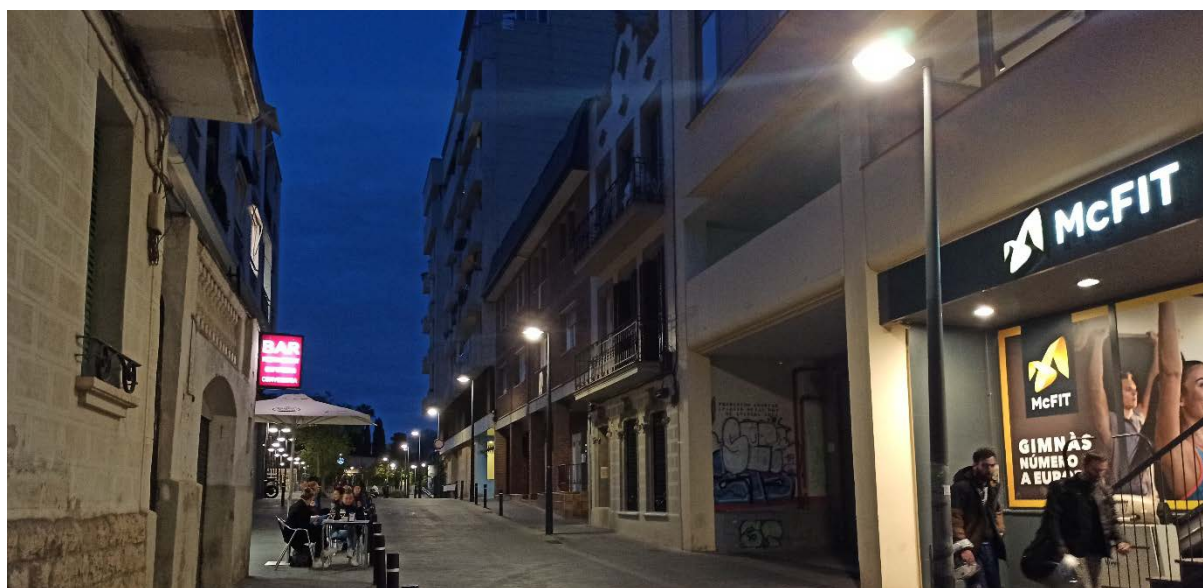
PARADA 2: Carrer de Verdi i voltants

Districte de Gràcia

En arribar a dalt, ens trobem al carrer Maignon. La reforma del parc ha sigut molt favorable per donar vida a la zona del carrer Maignon que toca als Jardins de Menéndez i Pelayo, ja que ha donat tancament al carrer i ha aportat molta vitalitat. Hi ha molta concurrència de gent a l'espai públic d'aquesta zona, els jardins s'utilitzen molt, i l'enllumenat és nou. Hi ha un bar amb terrassa que dóna vida també a aquest tram de carrer, i les dones valoren que és la proporció perfecte per vitalitzar i aportar percepció de seguretat en aquesta zona, ja que si estigués ple de terrasses no seria amable pel veïnat, però en canvi, equilibrant aquest tema, es considera molt favorable.

L'enllumenat és nou i la intensitat d'aquest és molt potent. S'observa especial intensitat també a la zona de la petanca.

El carrer Verdi és un carrer amb molta vitalitat, teixit comercial i concurrència de gent al carrer. Tot i això, les voreres són molt estretes i no es considera amable per caminar.

Ens aturem davant del número 214 del carrer Verdi. Es planteja la reflexió de quin paper fan les entrades de les cases? Quin tipus de contribució a l'espai públic i col·lectiu? Les dones consideren que la contribució que han de tenir, com a mínim, és no generar racons a través de la seva configuració física, i en cas que ho facin, fer alguna aportació lumínica. Una de les dones que ha estat involucrada en la lluita per la conservació del patrimoni i catalogació, explica que és un edifici catalogat, sembla una casa però té divisions horitzontals. Explica també que el front de la major part del carrer Verdi està protegida.

Les dones consideren que les cases privades han de contribuir a il·luminar el carrer, sobretot quan la configuració física de les seves entrades genera racons i espais de foscor. Els comerços contribueixen a que hi hagi llum al carrer, aspecte que valoren positivament, però per contra, quan tanquen queda molt fosc si l'enllumenat públic depèn d'aquests.

Seguim pujant pel carrer Verdi, i les dones, que es coneixen la zona, veuen que hi ha una botiga oberta de vestits de núvia que no havien vist mai oberta. En aquest moment, la dependenta de la botiga ens escolta i surt a parlar amb nosaltres. Explica que és una zona amb manca d'il·luminació a la nit, ja que en tancar els comerços queda el carrer molt fosc. A més, la materialitat dels accessos dels comerços no ajuden a generar transparències entre l'interior i l'exterior, i absorbeixen la llum en comptes de rebotar-la (sent aquesta fosca i opaca). Ens ajuda a veure-ho fent la prova de tancar les llums de la seva botiga, i ensenyant-nos la persiana opaca i fosca que té. A més, també ens explica que el fet que l'enllumenat només es trobi a l'altra banda de la vorera, genera contrastos de llum que necessitarien algun tipus de suport lumínic. Finalment, com que és una veïna del barri, ens descriu quin és el camí que utilitza de tornada a casa. En especial, comenta que quan passa pel carrer del Repartidor, considera que de nit és una zona molt fosca, i queda molt més desolada que la zona del carrer Verdi.

En seguir caminant, sorgeix el debat entre les dones de la relació entre l'enllumenat i l'arbrat, ja que el verd urbà s'agraeix molt, però alhora, obstaculitza la il·luminació de l'espai públic. És un debat molt habitual entre el veïnat, sobretot dones, ja que la relació entre mobiliari urbà estàtic i elements

Districte de Gràcia

viu és difícil de controlar, però condiciona la percepció de seguretat de les dones a l'espai públic.

Ens aturem a l'encreuament del carrer Verdi amb Valldoreix. Les voreres que queden delimitades per la línia de cotxes i les façanes es perceben sovint com més estretes, i les dones acostumen a voler-les evitar i prefereixen caminar per l'altra. És el cas d'aquesta zona, i les dones ho expliquen.

A partir d'aquesta zona i cap amunt, es considera que la il·luminació és molt més intensa que la part de més avall de Verdi. A part de ser més intensa, es valora positivament que la llum sigui més blanca també, pel que fa a la intensitat, però tot això, valoren que la llum groguenca fa més caliu.

A mi m'agrada més aquesta, és més de poble (parlant de la groga).

PARADA 3: Baixada de la Glòria i entorn del Coll del Portell

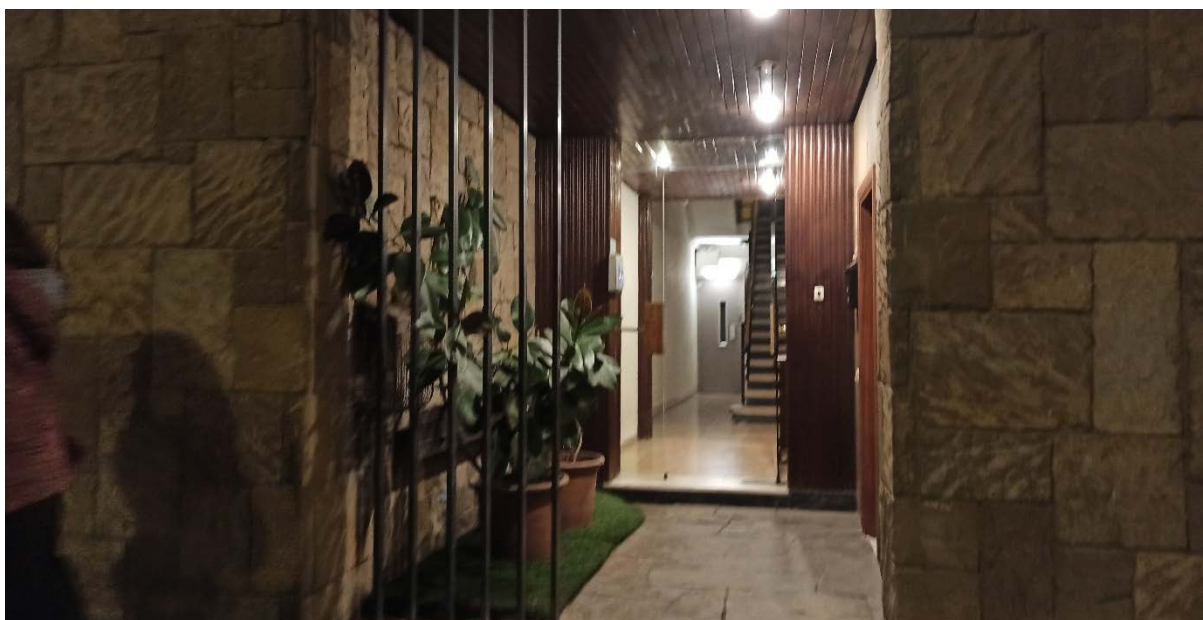
Les fortes pendents del barri provoquen, en alguns carrers, murs continus i opacs. És l'exemple d'algunes zones el Coll del Portell.

És molt diferent la percepció d'un carrer on hi hagi portes de cases, que on hi hagi un mur continu.

Les dones analitzen la manca d'accessibilitat d'alguns barris com a aspecte que dificulta la percepció d'inseguretat. Un dels motius que expliquen és que tenen molta gent gran, i el desnivell del barri provoca que tinguin menys autonomia per moure's lliurement pel seu entorn. A més, una de les dones explica que històricament ha sigut impossible posar metro prop del Parc Güell per la tipologia de roca i terreny que tenen, aspecte que dificulta encara més la connexió amb la resta de Barcelona i, sobretot, la plana de Gràcia i Eixample.

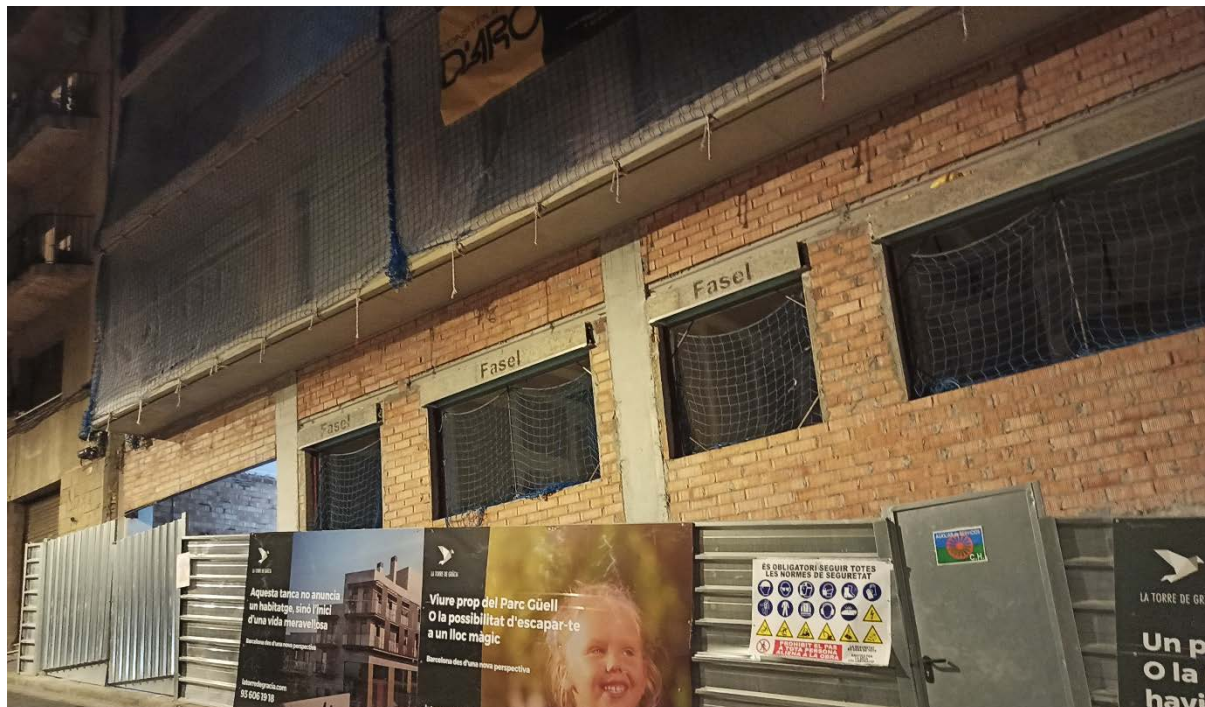

Les dones expliquen que els busos estan inactius a partir d'una determinada hora del vespre, que fa que la gent que torna a casa més tard, no tingui altra opció que agafar el cotxe. Ens trobem algunes entrades d'habitatges interessants, que fan contribució de llum a l'espai públic, des de l'espai privat, aspecte que afavoreix la percepció de seguretat quan hi passes pel costat.

Districte de Gràcia

Passem també per davant els nous habitatges de luxe que estan construint davant la Miranda. Les dones analitzen desfavorablement aquesta construcció, ja que no va respectar l'antiga construcció del Convent de les Monges que hi havia anteriorment, i a més, les promocions de luxe no generen simpaties al veïnat, ja que consideren que és una necessitat dels turistes i nou-vinguts amb més poder adquisitiu, que no respecte les necessitats de la gent que hi viu, i contribueix a la gentrificació de la zona, i així, a la seva expulsió. La gentrificació també és un aspecte que afavoreix la percepció d'inseguretat entre el veïnat.

En arribar a la Baixada de la Glòria, les dones expliquen que hi ha queixes continues per la manca de manteniment de les escales mecàniques. Moltes vegades estan espatllades i les conseqüències negatives recauen al veïnat que hi viu.

La configuració física de les escales es valora desfavorablement perquè obstaculitza la visibilitat, ja que les escales laterals estan totalment fosques, i les mecàniques se situen al centre construïdes amb murs continus i opacs, i envoltades de vegetació arbustiva. Tant el mur com la vegetació obstaculitza la visibilitat del carrer i no deixa penetrar la llum a banda i banda. En general, caldria repensar, millorar i reforçar la llum.

El que no hi ha d'haver són arbustos, que són els que ens impedeixen veure des d'una banda a una altra.

Ens costa molt treure arbres perquè en tenim pocs i clar, les ciutats han de ser més verdes.

PARADA 4: Entorn de la Rambla de Mercedes

Districte de Gràcia

La Miranda és un espai representatiu que actua com a agent dinamitzador i cohesionador del teixit social del barri de la Salut. És un punt de trobada per molts col·lectius i veïnat. Les dones consideren que ajuda a la seva percepció de seguretat.

Seguim baixant per l'Avinguda del Coll del Portell, i comenten les dones que no utilitzen el pas de les escales de davant. No observem que siguin especialment fosques.

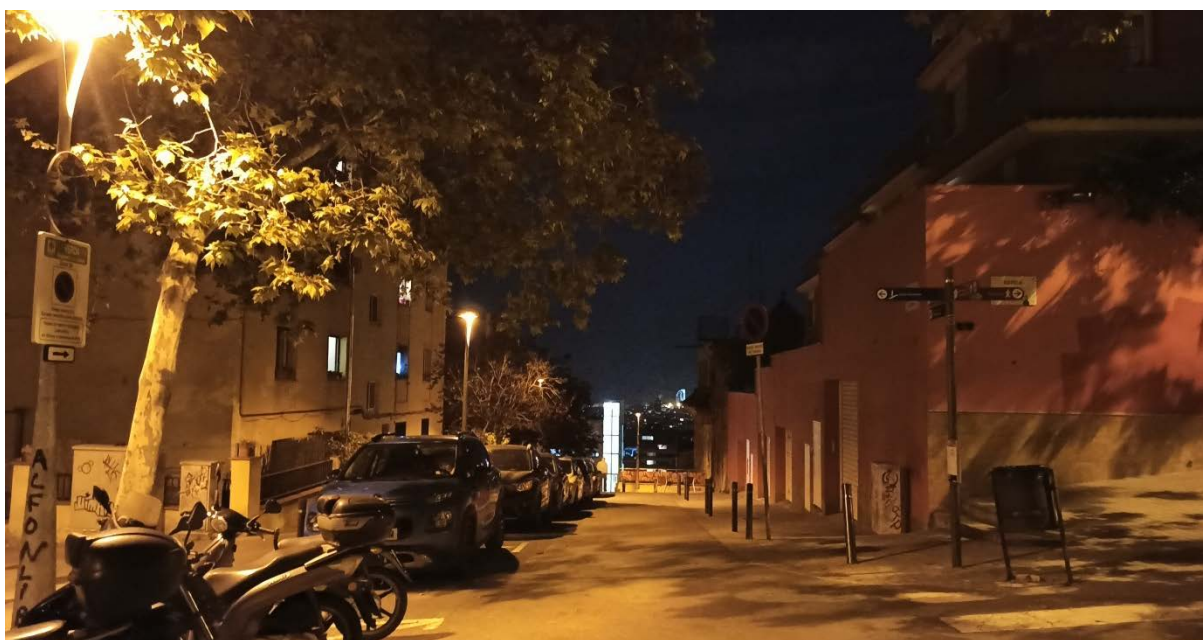
Hi ha diversos llocs del Coll del Portell on hi ha o bé grans murs opacs que acompanyen el carrer, o bé espais de contacte amb l'espai natural. Les dones expliquen que també aquests són punts especialment conflictius pel que fa a problemàtiques d'habitatge, ja que hi ha molta gent amb infrahabitatge i poca oferta d'habitatge públic o altres opcions de viure dignament. El fet de no tenir assegurat el lloc on viure, o veure veïnat amb problemes d'habitatge genera també percepció d'inseguretat.

Seguim per anar a buscar la Rambla Mercedes. Les dones comenten que aquesta zona de la Salut és una zona menys densa que l'anterior, i les dones expliquen que està més envellida. El teixit és menys compacte i costa més trobar teixit comercial, i vida al carrer, aspecte que condiciona la percepció de seguretat de les dones a la nit, en canvi, durant el dia aquesta zona canvia molt perquè és una de les zones de la Salut amb més pressió turística. La Rambla Mercedes consideren que és la Plaça Major de la Salut.

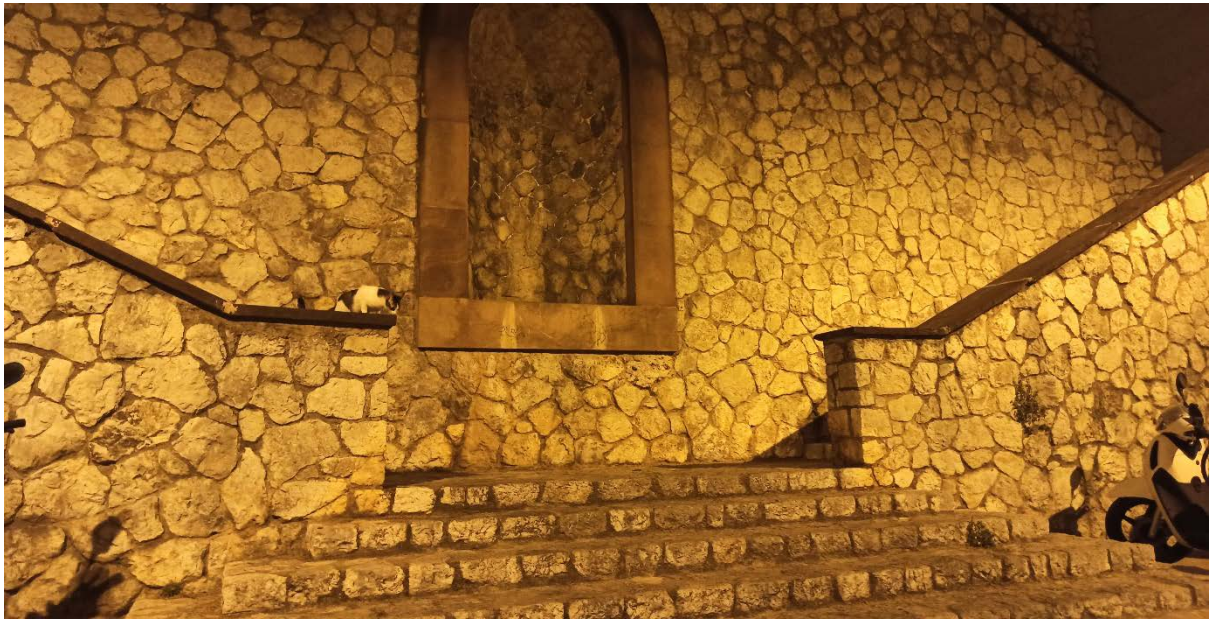
Ens aturem a la cantonada de la Plaça, i mirem els carrers del voltant comparant cada un pel que fa a l'enllumenat. Al carrer del Santuari de Sant Josep de la Muntanya, l'arbrat obstaculitza la il·luminació des de Rambla Mercedes en direcció Collserola.

En direcció mar, l'enllumenat coincideix amb la línia d'aparcament i l'arbrat a la mateixa banda de la vorera, aspecte que dificulta la visibilitat i genera contrastos de llum. La manca de continuïtat de la il·luminació genera percepció d'inseguretat.

Decidim agafar les escales de la Rambla per accedir a la part de baix ja que és un espai sovint criticat pel que fa al manteniment i la percepció d'inseguretat. Les escales de la Rambla Mercedes funcionen com a element per salvar el desnivell que genera una connexió entre la part superior i inferior, i és molt utilitzada pel veïnat. Tot i això, és inaccessible perquè tot són escales, el paviment rellisca quan plou, i genera racons foscos en general.

Les dones estan d'acord que les escales són molt fosques i generen molts racons sense llum.

Ens aturem una estona a la cantonada del carrer Larrard amb Rambla Mercedes. És un dels punts neuràlgics del turisme, ja que és un dels accessos més directes i famosos del Parc Güell. Hi ha una parada de taxis que està constantment en moviment i genera moltes saturacions a la zona, aspecte que genera moltes molèsties al veïnat perquè hi ha més quantitat de turistes durant tot l'any del que el barri pot assumir. Les dones gaudeixen de poder observar la tranquil·litat de la Salut sense turistes, aspecte que valoren molt positivament. Consideren que durant el dia no es pot gaudir d'aquest espai (com de tants altres) per la pressió turística tan forta que té el barri, i agraeixen poder tenir moments així. D'altra banda, també observen que és una cantonada molt verda, ja que el verd de les cases surt a l'espai públic i millora l'experiència urbana de qui passa per davant. En aquest sentit, les dones consideren que les plantes i la vegetació ben cuidada, genera percepció de seguretat perquè reflexa cura i proximitat al veïnat, permetent, així, l'apropiació.

En aquesta línia, valoren favorablement la iniciativa de cuidar els escocells de l'Ajuntament de Barcelona. Tot i això, les dones estan d'acord que farien una combinació entre tancar l'escocell per tal d'evitar que la gent hi caigui (al cantó que dona a la vorera), i obrir l'escocell perquè la gent hi pogués plantar i cuidar les plantes que volgués (al cantó que dona a la calçada).

A l'últim tram de la Rambla Mercedes hi ha il·luminació de cromàtica groguenca, però no es valora desfavorablement perquè té molta intensitat.

En general, hem passat per llocs que no estan gens malament, llevat d'un parell de trossos.

A la cantonada amb el carrer de Marianao trobem un complex d'habitatges d'alt standing, i les dones valoren desfavorablement que es prioritzi construir habitatge d'aquestes característiques amb l'emergència habitacional que estem patint a la ciutat. Pel que fa a l'enllumenat, hi ha tanta il·luminació a l'accés comunitari que genera molt contrast de llum amb l'exterior. Tot i això, valoren positivament que aquesta tipologia d'habitatge que s'entra a través d'una zona exterior comunitària aportin il·luminació per contribuir a la percepció de seguretat a l'espai públic.

La llum la trobo un pèl justeta.

Agafem el carrer de Marianao per veure el nou emplaçament del Quirhort. Aquest és un espai comunitari i autogestionat d'agricultura urbana situat al carrer Marianao. L'espai és nou i està equipat per tal de fer molts tipus d'activitats (cinema, tallers...). L'espai és tancat, aspecte que genera debat. Les dones coincideixen en considerar que la relació amb natura pot ser complicada pel que fa a la percepció de seguretat, i no valoren desfavorablement que hi hagi alguns espais de la

Districte de Gràcia

ciutat que tanquin de nit perquè, en part, no poden garantir l'autonomia i la seguretat de tothom en aquestes hores.

L'espai està tancat amb una tanca transparent, de forma que permet la visibilitat entre l'interior i l'exterior i afavoreix la percepció de seguretat.

En general, les dones demanen que es tingui en compte la col·locació d'arbrat i de les llums, així com també la tipologia d'arbres.

Acabem la marxa baixant pel carrer Escorial, un carrer que observem amb molta il·luminació, intensa i constant.